

A kutatás összefoglalója, célkitűzései szakemberek számára

A 21. század a kreativitás, a digitalizáció és az innováció kora. Nem véletlen, hogy az elmúlt évtizedben a kreatív és okos városok fejlődésével, valamint az innováció és versenyképesség szerepével foglalkozó földrajzi kutatások a geográfia homlokterébe kerültek. A kutatás általános célja, hogy megvizsgáljuk a kreatív gazdaság, a digitális/smart fejlesztések és az innováció földrajzi (területi és településkategória szintű) különbségeit Magyarországon és ezen gazdasági folyamatok szerepét feltárjuk a városok versenyképességének földrajzi sajátosságaiban. A projekt speciális céljai az alábbiak: 1) A magyar városok versenyképességének földrajzi vizsgálata nemzetközi módszertanra alapozva; 2) A kreatív gazdaság (kreatív és tudásintenzív iparágak) helyzete a városokban és a városkategóriák között tapasztalható területi és fejlettségbeli különbségek karakterisztikája; 3) A digitalizáció és a smart fejlesztések földrajza és fejlődési tendenciái a magyar városokban; 4) Az innováció szerepének összehasonlító vizsgálata a városkategóriák szintjén és a legfontosabb területi különbségek feltárása; 5) A kreatív, digitális/smart és innovációs csomópontok meghatározása a magyar településhálózatban, illetve ezen folyamatok és a versenyképesség közötti földrajzi, területi és társadalmi összefüggések feltárása. A fenti általános és speciális célkitűzéseket statisztikai (KSH nemzeti számlák, TEAOR) és big data (mobilcella-információs) adatbázisok elemzésével, valamint empirikus vizsgálatok komplex alkalmazásával valósítjuk meg, eredményeinket digitálisan vizualizáljuk és térképezzük.

Mi a kutatás alapkérdése?

A kutatás alapkérdése az, hogy a kreatív gazdaság, a digitalizáció és a smart megoldások alkalmazása, valamint az innováció milyen mértékben járul hozzá a magyar városok versenyképességének növeléséhez és milyen földrajzi és területi mintázatok rajzolódnak ki a városhálózaton belül? Kiinduló hipotézisünk szerint a kreatív, okos és innovatív várossá válás alapvetően növeli a városok versenyképességét, azonban az egyes városkategóriák szintjén az útfüggőség miatt jelentős területi különbségeket fedezhetünk fel Magyarországon. Így módon a fenti folyamatok versenyképesség-növelő hatása jelentős földrajzi különbségeket mutat és az egyes városkategóriák szintjén eltérő módon és mechanizmusokon keresztül jelentkeznek. Kutatásunkkal az alábbi rész kérdésekre keressük a választ:

- Milyen földrajzi (területi, regionális) különbségek fedezhetők fel a magyar városok versenyképességében?
- Milyen relatív pozícióval rendelkeznek a városok a kreatív gazdaság, a digitalizáció és az innováció területén, illetve mit mutat a különböző városkategóriák területi karakterisztikája?
- Melyek a kreatív, digitális és innovációs csomópontok a magyar városhálózatban, melyek a hubok előfordulásának legfontosabb földrajzi jellemzői?
- Milyen földrajzi összefüggések és hatásmechanizmusok vannak a városok versenyképessége és a kreatív, smart és innovációs fejlettség és potenciál között?
- Mi jellemzi a jövő generációinak (X, Y és Z generáció) digitális kultúráját, milyen területi és társadalmi folyamatok vázolhatók fel?
- Melyek a nemzetközi trendek és az összehasonlító elemzések legfontosabb tapasztalatai?

Mi a kutatás jelentősége?

Az innováció és versenyképesség földrajza, a kreatív és az okos városok fejlődésének vizsgálata a mainstream kutatási témák közé tartoznak a rendszerváltozás óta, s meghatározó városfejlesztési koncepciókká nőttek ki magukat a nemzetközi és hazai várospolitikában. A kutatás erőssége és egyben egyedisége, hogy a négy kérdéskört ötvözi, és a kreatív gazdaság, a digitalizáció, illetve smart fejlesztések, valamint az innováció és a versenyképesség földrajzi összefüggéseit komplex módon vizsgálja a városok és a magyar

városhálózat esetében. Ezzel a kutatás úttörő szerepet vállal a hazai városok és városhálózat nemzetközi fejlődési trendekre támaszkodó, merőben új szemléletű és megközelítésű, korábban még nem alkalmazott földrajzi vizsgálatában. Az alapkutatástól az alábbi új tudományos eredmények várhatók:

- A magyar városok versenyképességi sorrendjének felállítása a WEF és az IMD nemzetközi módszertanát alkalmazva
- Az egyes városkategóriákon belül a versenyképesség földrajzi jellemzőinek feltárása
- A kreatív gazdaság legfontosabb országos, regionális, megyei és települési szintű fejlődési folyamatainak feltárása, a kreatív és tudásintenzív iparágak csomópontjainak (vezető településeinek) meghatározása, kreatív várossorrend felállítása
- A digitalizáció földrajzi jellegzetességeinek, aktuális fejlődési tendenciáinak feltárása a magyar városhálózatban, a smart fejlesztések elterjedése a magyar városhálózatban, okos városok sorrendje
- A mobilhálózat cellainformációinak (big data) segítségével digitális csomópontok (a legfontosabb mozgásfolyamatok és áramlatok) meghatározása, valamint a mobil eszközök használatának területi és társadalmi jellegzetességei
- Innovációs sorrend a magyar városok esetében, a városhálózat innovációs csomópontjainak, és azok területi jellemzőinek feltárása
- A kreatív gazdaság, a digitalizáció és az innováció hatásmechanizmusa és szerepe a városok versenyképességének földrajzában (összehasonlító vizsgálatok a települési sorrendek és a csomópontok területi karakterisztikái alapján)
- A várospolitika számára javaslatok megfogalmazása a kreatív gazdaság, smart megoldások és innovációk sikeres alkalmazására (best practice és know-how) a versenyképesség növelése érdekében

A kutatás összefoglalója, célkitűzései laikusok számára

A 21. század a kreativitás, a digitalizáció és az innováció kora, az egyes országok gazdaságának fejlődését és a városok versenyképességét pedig egyre inkább ezen folyamatok határozzák meg. A kutatás fő kérdése az, hogy a kreatív gazdaság, az előre haladó digitalizáció és okos (smart) fejlesztések, valamint az innováció hogyan befolyásolják a városok versenyképességének földrajzi jellegzetességeit. A kutatás újdonsága, hogy a fenti négy folyamatot együttesen, komplex módon vizsgálja. A kutatás keretében statisztikai adatok, big data adatbázisok és empirikus felmérések (kérdőívek, szakmai interjúk) segítségével meghatározzuk a magyar városok versenyképességi sorrendjét, valamint a kreatív, digitális és innovációs csomópontokat, vagyis azon városok körét, amelyek ezen a téren kiemelkedő szerepet játszanak. Feltárjuk, hogy a különböző városkategóriákban, vagyis a különböző méretű városokban milyen hatásmechanizmusokon keresztül érvényesülnek a kreativitás, a digitalizáció és az innováció, illetve ezek hogyan befolyásolják a vizsgált városok versenyképességét. A kutatás a fenti gazdasági folyamatok legfontosabb földrajzi, területi és társadalmi jellemzőit vizsgálja fel. A kutatás végső soron arra keresi a választ, hogy érdemes-e a városoknak kreatív, okos (smart) és innovatív megoldásokat alkalmazniuk a várospolitikában és a városfejlesztésben? Miért, hogyan és mely városoknak érdemes kreatív, okos és innovatív várossá válniuk és milyen földrajzi, illetve területi különbségek mutathatók ki ezen a téren Magyarországon?